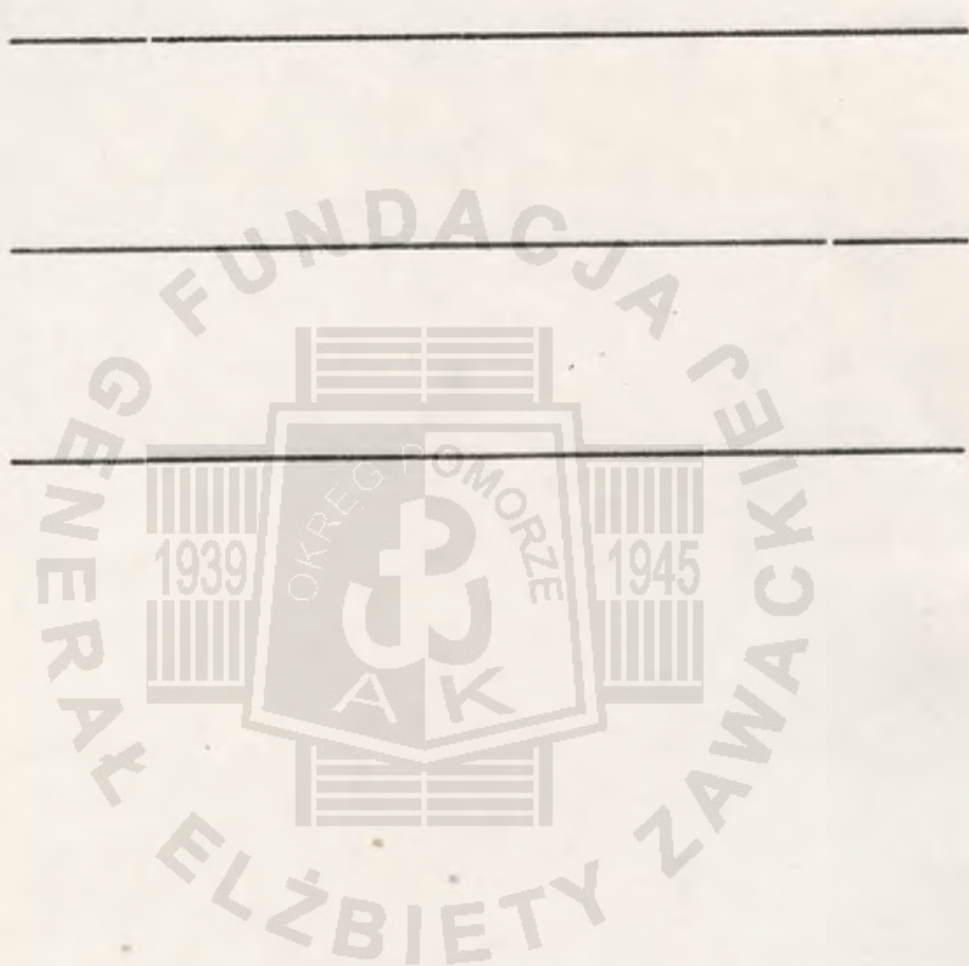

MEMORIAŁ
Generał Maru Wittek

Adres:
Hłochowa 20b/1j

LWP

brak zdjęć i odł.

JAWORKOWA Bronisława
zd. Sypniewiez?

1867/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

JAWORKOWA Bronisława

1867/WSK

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja ✓

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie —

I II Relacja Stobaiwa

- Lębork, org., k.1 s.1-2

Дневник

Записки до
онкиety (parte I/13)

78

I/111

Map osobiste zycie, zaczęło się od 1940 roku, po
wstąpieniu wojsk Radzieckich.

Dn. 8-go marca, w dniu moich wrażeń, wystąpi-
łem publicznie, na zebraniu w Dnie Kabinet.
Prelegent, ob. radziecki, po moich słowach,
zrozumiał, że jestem politycznie nieświadomym i
często właska zwróciły się do mnie, z różnymi
poleceniami. Jesienią, 1940 r. córka wyjechała z domu, do
oficera radzieckiego i to przez barabę, politycznie,
zwróciła mnie z właskami.

W roku 1942. zmarł mój syn, zabrał chemię na
przymusową pracę, za którą, ze pomocą partyzantów
radzieckich.

Zostałem z córki i jej młodzieńcem sytykiem. Sama właska
pracowała w szpitalu, z partyzantami i z polskimi
patriotami, ukrywała mechaników z transportów i dyżurów.
Chętnie była w Bendorowcu, była porządkowna i agre-
brona, tak że zostałem bez pomocy i środków do życia.

W lutym, 1944 r. zostałem powiadomiony, że jestem na
bendorowskiej liście, skazanych na śmierć.

Musieliśmy z chęcią uchodzić ze swego domu i ukryć
się u przyjaciół, bez kontaktu z partyzantami mo-
je przynależało.

Pe uprowadzeniu Charkowa przez wojska radzieckie,
zwrócił się do mnie oficer radziecki, przyniósł mi gazetę
w której były artykuły o S. P. i dał mi polecenie,
wzbrania szatników do I-nej strażnicy. Polecenie wyko-
nałem i odesłałem tam, wraz z własną maszyną
do naprawy, która bardzo była potrzebna.

Prerwany etap, to Kiewiec, na Łalymii. Następny, wieś ^{TK}
Kisimawa, w Lubelskim.

Tam resztą powychodziła, do kwaterniustrawitwa, do
przeważni krawieckiej. Dawidolstwo dobre znana była
mapa ekistalności i po krótkim czasie byłam namiana
za dobrego żołnierza, jak grajstato na Kosiusekawa.
Byłam członkiem Klubu Aktywistów tam rekrutowałam wieślo-
mności polityczne i strategiczne, które przekonywałam żołnierzom
w których miejscu wieści pasuch i powracanie.

Pa terenie goryżki, dn. 26. sierpnia 1944 r. w Radłoci,
byłam kwatermistrzem, na prawach oficjerskich, reżymu za
zorganizowanie, adwazy i postawy żołnierskiej.

Przez tam, pełną troski i chwały obawy, do Berlina,
jako zastępcy i administracyjnej żołnier.

Pa kapitulacji Niemców, zostałam adkomendantką
w okolicy Kastrognia, gdzie kierowałam służbą wojsko-
wą, do zdemobilizowania, dn. 26. października 1945 r.

Maryna - kwatermistrz, goryżki do Szulawy i zarabiam na niej
na życie.

Branisława Jewonok.

córka Józefa i Apolonii Sypniewic
 urodzona dn. 8. marca 1900 r. w Alontkowie.

kwatermistrz I-iej Dywizji Artylerii Przewodów.

P.S.

Najbardziej przepraszam za zwłokę, nie z mojej
winy.

Juzg serdeczne, Kłereńskie podziękowania
Jewonokowa.

I 13 Inne materiały dokumentacyjne
dot. osoby relatora

- Ankieta, org., k. 8 s. 1-6.

I/3/1

21/13

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia1967r.

78

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznane, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę.

- Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednio podkreśl /
 w mieście stołecznym,
 w mieście wojewódzkim,
 w mieście powiatowym,
w małym miasteczku.
 na wsi,
 w osiedlu.

Dlaczego:

Przyjechałam do Krasnawy, kiedy żołnierze, mój brat i ja, byliśmy na francuskiej okupacji. Byłam w szpitalu, a mój brat był w szpitalu. W Krasnawie przeżyłam 3 lata, sennie i ciężko przez kierownictwo i prześladowania.

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:

Jak napisałam wyżej, pierwszy pracę wykonałam w szpitalu. Miejsce wielki wpływ na przeżycia, współpracowałam z kierownictwem, na miarę możliwości. Za dobrą pracę otrzymałam nagrodę, 20 zł gen. Turowskiego. Jako kobieta zastąpiłam (parostek 8 szpitalu) / opiekowałam się wielkim rannym i opiekowałam się nim. Miałam dobre poczucie humoru i spłynałam dla ludzi, zwłaszcza dla moich kolegów i koleżanek, opiekowałam się nimi. W Krasnawie przeżyłam 3 lata, ciężko i ciężko, ale dobrze. W Krasnawie przeżyłam 3 lata, ciężko i ciężko, ale dobrze. W Krasnawie przeżyłam 3 lata, ciężko i ciężko, ale dobrze.

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci : rodzina,
 przyjaciele,
 państwo,
 społeczeństwo,
 instytucje społeczne,
radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:
 tak,
 nie. *byłam już za stary.*
 Jeżeli tak , to dlaczego uważałaś to za konieczne:

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztalcanie się:
 - już w roku 1945,
 - kilka lat później, /kiedy/
 - kilkanaście lat później,
 - wcale nie uczyłaś się.

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:
 - ukończyłaś szkołę podstawową,
 - " " " zawodową,
 - " " " średnią ogólnokształcącą, 1945
 - " " " " zawodową,
 - wyższą.

7. Co zdecydowało o takim wyborze:

Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończyłaś:

8. Podaj zawód , w jakim pracujesz: *jestem menadżerką, poprowadziłam Krowczyński*

a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/ : *strzyżymuję włosy, 815 zł.*

b/ Jakie posiadasz mieszkanie: *małazówka, 2 pokoje i kuchnia.*

c/ Czy posiadasz: Telefon,
 radio,
 telewizor,
 adapter,
 pralkę,
 lodówkę,
 odkurzacz,
 inne;

9. Czy lubisz swoją pracę: tak,
nie.

Dlaczego tak jest? *szyci lubię od dzieciństwa, skoro się nie dało zrobić znowu wybrałem.*

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem:

- ułatwił Ci zakładanie spraw osobistych w urzędach,
- otrzymanie pracy,
- dostanie się do szkoły,
- otrzymanie mieszkania,
- awans w pracy,
- nie miał żadnego wpływu,
- utrudniał,
- nie przyznawałaś się do tego.

jestem bardzo dumna z tego.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

Zachowałem mundur z odznakami gdy wyjechałem w mundurze. Kiedy miałem senność. Często mam spotkanie z wyjątkiem KOP oraz z młodzieżą, szalony. Dla mojej wstąpi, wstąpił mnie gorzkiego obywatela. Otrzymuje elura kuratów, jestem dumna i szczęśliwa. Dla ulicy, adresami ekpikole "petroni ludu na mnie z naszkicem "wyprowadz słowa - umiemy i postawiam na mnie bardzo uciesza.

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:

- poczucie własnej godności: Tak, nie.
- odwagę: tak, nie.
- wytrwałość w dążeniu do celu: tak, nie.

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

W okresie "błędów - wyparciu" byłem wypracowana, przeżyłem elura wyparciu i gorzkiej. byłem nawet pobawione pracy, lecz nie zalecałem się. Kapska i elabry ludnie, pomogli mnie się ten czas, Obernie jestem pełnoprawny, gospodynie miasta "ling się z moją osobą i z moim zalecaniem. Jestem bardzo cenną opiekunką i (jak mówią) dzieckiem, z rozważnym kobietą.

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć: - osobistych tak, nie. *bardzo*
 - zawodowych tak, nie.
 - społecznych tak, nie.
 - naukowych tak, nie.
 - małżeńskich tak, nie. *jestem wdową*
 - towarzyskich tak, nie.

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami :
Tak, nie.

Dlaczego: *jestem wdową, kochałam kogoś z B.O.H. D.*

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy: *Obecnie jestem wdową, kocham
 Kamila M. Terenowym, opiekunym społecznym, wdową
 z wojny, kochałam z B.O.H. D., wdową z wojny, Benicelów
 wra - jowa, kochałam z K. z obywateli wypracuję się dobrze.*

15. Napisz, kiedy wyszłaś za mąż, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci, w jakim wieku:

*Zamężna wyjechałam w 1922 r., małżeństwo me bardzo
 udane. Mąż zmarł i odeszła. Dzieci mam troje: córka lat 45,
 syn lat 44, córka lat 43. Dzieci bardzo dobre, duma z nich jestem, pracują,
 są zdolni i pracowici
 mam już 2 pracowników, 3 i 2. latami.*

16. Podaj, gdzie uczą się /uczyły się / Twoje dzieci:

*córka w Wrocławiu, następ
 w Zaw. Radwickim, gdzie obecnie mieszka. Synowie uczyli się już w
 Polce, pa wojnie.*

- Jak kierowałaś ich losami: *Dzieci wychowałam sama, bez pomocy męża,
 oszczędnie, bez marnego wydatku. Szukali mi, kochali i pomagali.*

- Czy nie zawiodły pokładanych w nich nadziei: *nie. Jestem z nich dumna.*

*Są zdolni, pracowici, żyją tak jak ich wyjechałam, chociaż obecnie
 są w trudnej sytuacji, ale wciąż pracują i bardzo są dumna z swoich
 starych syn, jest też wdową z B.O.H. D. mieszka z żoną i dziećmi
 opiekunem i w O.R.M. otrzymała pensję 1000. złota i jest
 artykuł w gazecie Glinickiej, tam mieszka i pracuje.*

17. Czy Twoja rodzina szczyli się tym, że byłeś żołnierzem:

- tak, bardzo,
- tak,
- jest obojętna,
- nie.

Zilustruj to przykładami: 25 1957 r. byłem w Olsztynie, na przyjęciu w muzeum. Dewotnie zapowiedzieli mi na trybunę, gdzie adwokatem gospodarki, następnie ekfikator. Wink, był skromny i szorstki, że ma taką babę, z cokolwiek byłem w mundurze z odznakami, rym, na widok matki, na trybunę, płakał z skromny i szorstki.

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią:

Dlaczego tak jest:

Matka bardzo miłego słowozę, który cenił mi bardzo, dobrych kolegów, krasnowych, obywateli wojennej, pamięć brzości, wspomnienia serdeczne. Tam byłem porucznikiem, dowódcą i wódz, ponad wszystko okobawcy. Ojczyzny.

a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość?

Podaj przykłady:

matka, systemem zawsze, wersja, gromada, bardzo lubiana. Matka chce powrócić u mężczyzny, rozrywka mi, "stoski gospodarki".

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe? Tak.

Podaj przykłady:

Byłem kierownikiem przez parę lat, na progu kierownictwa, na kurs instruktorski we Wrocławiu byłem sekretarzem odpowiedzialnym Paw. Zon. S.K. w Kłodzku, następnie kier. zakładu Turystyki w Dworkach - Zdr. Stawiska na służbie, pracowałem z zawodowcami i opiekunem od 1950 r. byłem wybrany do Prad, obecnie jestem wstąpiłem kier. Zakład, Pracy i Pom. Społecznej, oraz terenowego opiekunem społecznym.

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej?

Podaj przykłady:

Ogółem nie, pakowaliśmy mi, senny i oszczędny, jaki miałem na jakiś głupiec, nie zwracam na to uwagi.

IV Korespondencja
(1964) k.1

W/11

Kusława - Dobry, 8. II 67r.

Szanowna Pani!

Pamiętam Pani kabiet, które walczyły z bronią w ręku, wzięły udział w...

Byłam żołnierzem - ochotniczką, I-owej strażnicy, I-owej Dyw. Ant. Przewod. przesłaniem, pełnym troski i kultywacji, strażnicą do Berlina, przesłaniem z żołnierzem, przez lat 67, jestem członkinią Z Bo K i d, i Terenowym społeczeństwem społecznym,

Z koleżeńskim pozdrowieniem

Branisława Janowicza

Kusława - Dobry

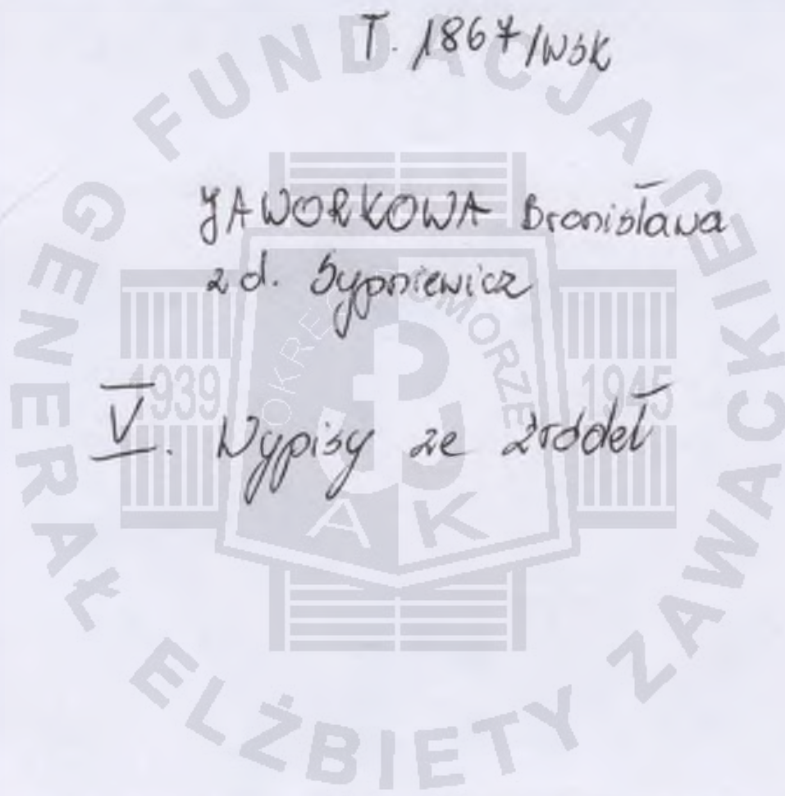
ul. Armii 8. II p.

T. 1867/Wsk

LWP

YAWORKOWA Bronisława
z d. Sypniewicz

V. Wypisy ze źródeł

2

T. 1867/USK

ZSSR-LWP

ЗАВОРСКА БРОСТА

2 d. Sypwince

adres: Kulo wa Zdnij

ul. Granica 8 II

21/13

Skof/99

1

T. 1867/402

ZSRR-LWP

JAWORKOWA Bronisława

Zródło informacji:

Ankieta anonimowa z 1967r.
Życiorys.

I.Król./98

21/13

JAKORKOVA Bronisława

STRZEGOMSKIE ZAKŁADY
WYROBÓW PAPIEROWYCH
"UNIPAP" Spółka z o.o.
59-220 Legnica, Jaworzyńska 17/19

TECZKA DO AKT

SWW 1824-331

ZN-96/1

